



Provincie Groningen ontvangt internationale partners vanuit MOMAr Interreg Europe

Het Europese project MOMAr (Models of Management for Singular Rural Heritage) bracht een succesvol studiebezoek aan de provincie Groningen (Nederland) om uit eerste hand de successen op het gebied van erfgoedbeheer te zien, die eerder in het project waren geïdentificeerd.

Het bezoek bracht 28 erfgoedexperts uit vijf landelijke gebieden van Europa samen voor twee dagen op 27 en 28 april. De uitwisseling werd georganiseerd door de Nederlandse partner, de provincie Groningen, en bijgewoond door de leidende partner de provinciale regering van Zaragoza (Spanje), de territoriale administratieve eenheid van de provincie Mehedinti (Roemenië), het ministerie van Regionale Ontwikkeling en Transport van Saksen-Anhalt (Duitsland) en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij van Zuid-Bohemen – RERA a.s. (Tsjechië), samen met belanghebbenden uit elk land.

Dit studiebezoek is het derde van in totaal vier en streeft naar de uitwisseling van kennis over modellen voor erfgoedbeheer tussen Europese gebieden. Het uiteindelijke doel is de invoer van successen en daarmee de ontwikkeling van een actieplan waarin elke partner werkt aan nieuwe voorstellen ter verbetering van lokale projecten.

Warm welkom

Voorafgaand aan de locatiebezoeken werd de groep deskundigen in het Provinciehuis ontvangen door het Nederlandse team onder leiding van Monique Antonis, Hoofdtteam Erfgoed, Ruimtelijke Kwaliteit en Landschap en Richard Veenstra, senior beleidsadviseur Erfgoed van de Provincie Groningen die tevens een rondleiding aan naar het historische deel van het gebouw bood. Daarnaast werd het nationale feest, Koningsdag en -nacht toegelicht aan de gasten.

Oud erfgoed, nieuw gebruik

De herbestemming van historisch erfgoed voor nieuwe sociale en educatieve doeleinden ten behoeve van lokale gemeenschappen, door middel van samenwerking tussen openbaar bestuur en privé-eigendommen, was de rode draad door het studiebezoek.

De eerste stop was Maarhuizen, Enne Jans Heerd. Vroeger was het een oud dorp gebouwd op een woonheuvel. Tegenwoordig beheert Stichting Enne Jans Heerd de renovatie van een van haar oude boerderijen. Mayke Zandstra en Joost Renzenbrink boden een bezoek aan het gebouw in aanbouw en legden de geschiedenis van de plek uit, evenals het nieuwe doel: een zo openbaar mogelijk ontmoetingspunt voor cultuur en natuur creëren.

Op dezelfde plek presenteerde Meike Kompaan, beleidsadviseur Erfgoed van de Provincie Groningen, het project 'Erfgoedlab'.

Na afloop bezocht de groep een van de kerken van de Stichting Oude Groninger Kerken. Zoals Patty Wageman, hoofd van de Stichting, en de adviseur, Christiaan Velvis, aan de groep uitlegden, beheert deze entiteit 99 tempelkerken, waarvan de meeste middeleeuws. Daar is de religieuze ruimte een gemeenschapsplaats geworden, open voor het publiek en toegewijd aan sociale doeleinden. Bewijs hiervan is de tentoonstelling 'Feest! In het westen en oosten', gevestigd in een gerenoveerde middeleeuwse toren, is een van de projecten van de School Kerk, een educatief programma dat werkt aan het creëren van een interculturele dialoog met kinderen om wederzijds begrip te genereren.

Tijdens de tweede dag van het studiebezoek richtte MOMAr zich op de monumentale boerderijen in de gemeente Oldambt. Door ontvolking en het verlies van lokale landbouw zijn honderden monumentale boerderijen echter verlaten of in ernstig gevaar voor instorting gekomen. Naast dit degradatieproces worden ze geconfronteerd met aardbevingen, grotendeels veroorzaakt door gaswinning, en de oxidatie van de aarde die aanzienlijke bodemdaling veroorzaakt. Het gevolg is een enorm historisch erfgoed, in particuliere handen, dat wordt geconfronteerd met de kostbare uitdaging van wederopbouw en renovatie. Desalniettemin, volgens de toelichting van Judith Toebast, Specialist monumentale boerderijen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Rick Brinks, Beleidsadviseur erfgoed gemeente Oldambt, pakken de eigenaren van de boerderijen deze problematiek niet alleen aan. De gemeente, provincie en het rijk dragen bij waar mogelijk in deze opgave.

De internationale experts hebben dit fenomeen uit de eerste hand kunnen verifiëren. Ze hebben een rondreis gemaakt door de regio en een bezoek gebracht aan twee boerderijen die zijn gerestaureerd en gerenoveerd voor nieuwe doeleinden, met name voor toerisme, evenals aan twee kerken die zijn



getroffen door de grote aardbeving van 2012 en momenteel worden hersteld dankzij de actie van de Stichting Oude Groninger Kerken. Jur Bekooy, adviseur van de Stichting introduceerde de casussen.